

**Прашања поставени од акционерите на седницата на Годишното Собрание на
Македонски Телеком одржана на 27 март 2014 година и одговори дадени од страна на
Друштвото**

I. По точката за усвојување на предложен Дневниот ред

1. Прашање: Кои се причините зашто точките од Дневниот ред од предходното Собрание на Друштвото кои се однесуваат на спојувањето на двете компании- Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија не се вклучени во Дневниот ред за ова Годишно Собрание на Македонски Телеком.

Одговор:

Дневниот ред за Годишното Собрание е предложен и утврден од страна на Одборот на директори на Друштвото кој го свика Годишното Собрание. Прашањето за присоединувањето на Т-Мобиле Македонија кон Македонски Телеком ќе биде ставено како точка на Дневниот ред кога истото ќе биде предложено и утврдено како точка на Дневен ред од страна на Одборот на Директори на некое следно Собрание.

Акционерите сеуште немаат постигнато согласност во однос на прашањето на присоединување на Т-Мобиле Македонија кон Македонски Телеком, и веднаш штом ќе постигнат согласност, Одборот на директори ќе достави соодветен Предлог до Собранието.

II. По точката 2 од Дневниот ред „Предлог Одлука за усвојување на Консолидираната Годишна сметка на Друштвото за 2013 година во согласност со општо прифатените сметководствени принципи во Република Македонија,“:

1. Прашање: Која е причината за разликата помеѓу намалувањето на приходот и намалувањето на добивката на Компанијата, односно приходот на Компанијата во однос на 2012 година се намалил за 9 %,а добивката се намалила за 37% во однос на 2012 година, притоа земајќи во предвид дека добивката е разлика на приходите и расходите.

Одговор:

Една од главните причини поради кои има пад во добивката е намалувањето на приходот на ниво на Компанија (на неконсолидирано ниво) од околу единаесет милиони евра. Исто така, други работи кои се случија во 2013 година, а кои влијааа врз намалување на добивката во однос на 2012 година се неколку: најпрво во претходната 2012 година имаше еднократен прилив, односно вонреден приход од околу единаесет милиони евра од продажбата на зградите. Втора причина е тоа што имало околу 4.500.000 (четири милиони и петстотини илјади) евра еднократни трошоци поврзани со програмата за доброволно прекинување на работен однос повеќе во однос на 2012 година. Исто така имало трошоци за зголемена амортизација во 2013 во однос на 2012 од околу 4.000.000 (четири милиони) евра по основ на зголемени основни средства во 2013 година, намален приход на дивиденда во Компанијата од Т- Мобиле од околу 14.500.000 (четиринаесет милиони и петстотини илјади) евра, намален приход од камати од околу 1.500.000 (еден милион и петстотини илјади) евра, како и зголемен трошок за даноци кој изнесува околу десет проценти на надоместокот по основ на програмата за доброволно прекинување на

работен однос. Горенаведените информации се однесуваат на ниво на Компанијата (на неконсолидирано ниво). Сите тие работи влијаеа директно врз добивката на Компанијата.

Дополнителен Одговор:

Според консолидираната годишна сметка, приходите од работењето во 2013 година се намалени за МКД 2.237м (ЕУР 36,3м) или за 15% во однос на минатата година додека пак расходите од работењето се намалени за МКД 231м (ЕУР 3,7м) или за 2%. Дополнително нето финансиските приходи се намалени за МКД 122 м (ЕУР 2м) додека данокот на добивка е зголемен за МКД 61м (ЕУР 1м). Овие движења на страната на приходите и трошоците резултираа во намалување на нето добивката во апсолутен износ од МКД 2.189 м (ЕУР 35,6м) или за 46% во однос на претходната година. Истото е резултат на факторите веќе објаснети погоре.

Анализирајќи го движењето на нето добивката во 2013 година во однос на 2012 година од поинаков агол, главните ставки кои еднократно влијаеа на намалувањето на нето добивката се претставени подолу:

Во илјади денари	2012	2013	Разлика	Во %
Нето добивка	4.751.445	2.561.739	-2.189.706	-46,1%
Ефект од продажба на недвижности со размена	809.823			
Ефект од програмата за доброволно заминување		-379.557		
Нето добивка после елиминација на горните ефекти	3.941.623	2.941.296	-1.000.326	-25,4%

После елиминирањето на ефектите од продажбата на недвижности со размена (кои имаа позитивен ефект на нето добивката во 2012 година) и ефектот од програмата за доброволно заминување (кој имаше негативен ефект во 2013 година), нето добивката се намалува за МКД 1.000м (ЕУР 16,3м), како резултат на следното:

- МКД 1.214м (ЕУР 19,7м) или 8,9% намалени приходи од продажба во однос на претходната година како резултат на пазарните услови, вклучително и притисокот на цените и засилената конкуренција на телекомуникацискиот пазар во Република Македонија (АОП ознака 202)

МКД 214м (ЕУР 3,4 м) намалени расходи од работењето. Истото е резултат од МКД 338м (ЕУР 5,4м) намалување на расходите во работењето со цел делумно да се искомпензира намалувањето на приходите, а од друга страна зголемената продажба на опрема резултираше со зголемени трошоците за набавна вредност на продадени стоки (АОП ознака 209) од МКД 124м (ЕУР 2,0 м) или 9,8% во однос на претходната година.

Дополнително, земајќи ја предвид природата на телекомуникацискиот бизнис истиот подразбира и повлекува и значителни фиксни трошоци.

2. Прашање: Потребно е појаснување на ставката - Трошоци за вработени, во Годишната сметка на Друштвото за 2013 година и причините за зголемувањето на трошоците наведени во оваа ставка во 2013 година во однос на 2012 година, со оглед дека оваа ставка во Годишната сметка е посебна во однос на другите ставки поврзани со трошоците

за вработени и ставката - Останати трошоци за вработените, во кои спаѓаат трошоците од програмата за доброволно заминување

Одговор:

Во текот на 2013 година Компанијата имаше зголемен трошок по однос на плаќања според Програмата за доброволно заминување на вработените кои заминаа од Компанијата со пакет програма соодветно одобрена од Одборот на директори. На ниво на двете компании, Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија, доброволно си заминаа околу 239 вработени, додека само од Македонски Телеком си заминаа околу 182 вработени. Зголемувањето на трошоците за вработени се по тој основ. Како појаснување, ставката 12 од Годишната сметка на Друштвото – Трошоци за вработени, е збирна и сумарна ставка од ставките 214, 215, 216 и ставката 217 во која се претставени останатите трошоци за вработените. Дополнително појаснување за причините за зголемување на трошоците за вработените ќе биде објавено на официјалната интернет страна на Друштвото.

Дополнителен Одговор:

Во табелата подолу е претставен прегледот на сите ставки од Консолидираната годишна сметка на Друштвото кои ги сочинуваат вкупните трошоци за вработените.

<i>Во илјади денари</i>	2012	2013	Разлика	Во %
Плати и надоместоци на плата (нето)	882.752	806.111	-76.641	-9%
Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плати	81.426	74.555	-6.872	-8%
Придонеси од задолжително социјално осигурување	330.316	319.075	-11.240	-3%
Останати трошоци за вработените	253.233	615.027	361.794	143%
Вкупно трошоци за вработени	1.547.727	1.814.767	267.041	17,3%

Во 2013 година има намалување на првите три ставки за 7% во однос на минатата година што во апсолутен износ претставува МКД 94,7 м (ЕУР 1,5м). Четвртата ставка останати трошоци за вработените во 2013 година е зголемена за МКД 361,7 м (ЕУР 5,8м) или за 143% што воедно е и причина вкупните трошоци за вработени во 2013 година да се зголемат за МКД 267 м (ЕУР 4,3м) или за 17%. Како што беше и претходно објаснето оваа ставка останати трошоци за вработените е зголемена како резултат на трошоците за доброволно заминување од компанијата кои имаат еднократно влијание на вкупните трошоци за вработените во 2013 година. .

3. Прашање: Имајќи во предвид дека однапред се знаело дека Компанијата ќе има еднократни приходи дали се превземени мерки за менаџирање на расходите тие да бидат намалени, како и што е превземено за намалување на расходите во оваа година

Одговор:

Минатата година имало еднократен приход и еднократен трошок и тоа не е исто и различно се ефектуира во билансот на успехот, бидејќи едната страна делува на приходната страна, а тоа било од продажба на зградите, а другата страна на нивото на трошоците.

Во услови кога Компанијата бележи намалување на приходите неколку години по ред, и двете компании, Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија, имаат континуиран фокус на намалување на трошоците, и тоа преку преговори во поглед на договорите со добавувачите, намалување на интерните административни потреби и трошоциза службени

патувања, обуки, или консултантски услуги. Сите тие трошоци беа строго мониторирани и намалувани секаде каде што беше можно без да се направи штета во оперативното работење на Компанијата. Една од програмите која што е воведена минатата година и која на крајот го даде својот финасиски резултат беше програмата за доброволното намалување на вработувањето која беше воведена со цел да се намали трошокот за вработување. Во резултатите за 2013 година има зголемување на ставката трошоци за вработени поради еднократната исплата, но тој трошок понатака во 2014, 2015 и 2016 година ќе биде драстично намален поради помалиот број на вработени кој што ќе го има Компанијата од 2014 година па натаму.

Фокусот на менаџирање на трошоците и понатамошно намалување ќе продолжи во текот на 2014 година, но притоа секако треба да се има во предвид структурата на трошоците на Компанијата, каде што отприлика преку 40 % од вкупните трошоци се директни трошоци т.е. трошоци поврзани со приходите. Значи, околу 20% од трошоците се трошоци поврзани со трошоци за вработени, а останатиот дел се трошоци за останато оперативно работење во кој што исто така има и фиксни давачки, како што се плаќања за радиофреквенции, каде што менаџирањето е лимитирано.

Дополнителен Одговор:

Сумарно, вкупните расходи од работењето, согласно консолидираната годишна сметка, се претставени во табелата подолу:

Во илјади денари	2012	2013	Разлика	Во %
Вкупно трошоци за вработени *	1.547.727	1.435.210	-112.516	-7,3%
Амортизација на материјални и нематеријални средства	2.443.235	2.349.335	-93.900	-3,8%
Набавна вредност на продадени стоки	1.277.379	1.402.224	124.845	9,8%
Услуги со карактер на материјални трошоци и останати трошоци од работењето	4.604.093	4.102.692	-501.401	-10,9%
Останато	405.808	378.534	-27.274	-6,7%
Вкупно расходи од работењето	10.278.242	9.667.995	-610.247	-5,9%

* намалени за трошоците од програмата за доброволно заминување

Сите трошочни категории покажуваат намалување во однос на 2012 година, со исклучок на трошоците поврзани со набавната вредност на продадените стоки, кои како што беше

наведено погоре, се зголемени како резултат на зголемената продажба на опрема. Во однос на намалувањето на трошоците на работењето, во текот на 2013 година беа превземени повеќе мерки како во однос на зголемена контрола во одобрувањето на барањата за трошоци, така и во однос на репреговарањето на цените со добавувачите.

За подетална анализа на категориите на трошоците вклучени во ставката “услуги со карактер на материјални трошоци и останатите трошоци од работењето”, упатуваме на Белешка 15 кон консолидираната годишна сметка, каде се претставени повеќе трошочни категории и тоа:

<i>во илјади денари</i>	2013	2012	%
Плаќања кон оператори	1.484.183	1.548.378	-4,1%
Услуги	697.998	753.893	-7,4%
Маркетинг и донации	455.661	515.187	-11,6%
Такси, давачки и локални даноци	265.248	326.644	-18,8%
Одржување	264.694	283.273	-6,6%
Подизведувачи	256.702	286.662	-10,5%
Трошоци за тантиеми за програмски содржини за IPTV	238.217	154.109	54,6%
Закупнини	123.674	134.241	-7,9%
Загуба од расход на нетековни средства	97.747	340.963	-71,3%
Консултантски услуги	77.968	106.080	-26,5%
Исправка на вредноста побарувањата	59.236	49.226	20,3%
Осигурување	16.261	16.964	-4,1%
Банкарски услуги и платен промет	16.614	27.401	-39,4%
Останато	48.489	61.073	-20,6%
Вкупно	4.102.692	4.604.093	-10,9%

Сите трошочни ставки покажуваат намалување во однос на 2012 година, освен две трошочни категории кои се зголемуваат во однос на 2012 година и тоа:

- МКД 84м (ЕУР 1,4м) за трошоци за тантиеми за програмски содржини за IPTV како резултат на збогатените програмски содржини кои се нудат преку IPTV услугата
- МКД 10м (ЕУР 0,2м) за трошоци поврзани со исправката на вредност на побарувањата, како резултат на движењата во старосната структура и наплатата на побарувањата.

4. Прашање: Кои се очекувањата на менаџментот во 2014 година, односно што се очекува во однос на приходот, што ги очекува акционерите во однос на дивидендата и дали има некој кој го контролира тоа.

Одговор:

Новиот менаџмент се среќава секојдневно и работи интензивно на програма која ќе се однесува на целата Компанија – односно менаџментот ќе се фокусира на 2014 година и на годините што следат и ќе се следи извршувањето на работата на Компанијата. Секојдневното работење на Компанијата е од голема важност, сите се свесни за тоа и доколку се погледнат приходите ќе се забележи дека има значителен пад од 2010 година, но овој пад доаѓа од различните критериуми и различни ставки. Најпрво, да не се заборави, во поглед на мобилната и фиксната телефонија, Компанијата долго време немала никаква конкуренција на пазарот, додека пак сега има голема конкуренција, особено во мобилната телефонија, но и во фиксната телефонија, со што автоматски повеќе не е сама на пазарот и соодветно го губи приходот. Од друга страна пак, додека во цела

Европа има тренд на намалување на приходите и EBITDA, кога ќе се погледне развојот на EBITDA на Компанијата, што значи приходи минус трошоци, оваа Компанија постигнува и остварува над 40% EBITDA, кој процент ја става Компанијата на шампионско место во Европа, па и во светот. Навистина нема толку многу компании во Европа кои имаат маргина на EBITDA од над 40 % бидејќи просекот е најчесто помеѓу 33%, 32%, 30% и 35%. На ова поле, Компанијата сеуште е многу јака. Трошоците мора да се усвојат согласно развојот на приходите, но да не се очекува поради високата маргина на EBITDA да се намалат трошоците со иста мера како што се намалени приходите. Тоа е невозможно, бидејќи мора да се има фиксни трошоци со цел да може да се работи. Кај компанија од големина како што е Македонски Телеком, мора да има планирани трошоци инаку нема да може да функционира како компанија.

Конкуренцијата е поголема од претходно, се соочува со предизвици во поглед на падот на цените и доколку се погледнат понудите и цените кои се нудат од другите оператори, без разлика дали е мобилна или фиксна мрежа, Македонски Телеком сеуште работи со премиум цена, која може да ја оправда со соодветен квалитет. Но, се поставува прашањето, дали оваа премиум цена е прифатлива на пазарот и од она што може да забележи, јасно е дека не е многу прифатлива и затоа мора да се размисли за тарифната политика на Компанијата, со цел да се биде конкуретен на пазарот.

Во поглед на трошоците, се трошат дури и премалку пари на пазарот. Менаџментот мора да се фокусира на оперативното работење, на претставување на Компанијата на пазарот и да се биде далеку поконкуретен. Ќе мора да се пренасочат многу индиректни трошоци, кои не се директно поврзани со пазарот. Овој тренд ќе продолжи во иста насока, но обврска на менаџментот е да го намали овој негативен тренд и да се стреми кон стабилизација.

III. По точката 3 од Дневниот ред „ Предлог Одлука за усвојување на ревидираните Финансиски извештаи на Друштвото за 2013 година во согласност со општо прифатените сметководствени принципи во Република Македонија.„:

1. Прашање: Кое е појаснувањето во однос на забелешката на Извештајот на независниот ревизор со оглед дека во Извештајот е наведено дека во 2011 година Друштвото потпишало Договор за размена на нејзини 3 административни згради, а во другите материјали и Извештаи, е наведено дека станува збор за 4 згради.

Одговор:

Во Финансискиот извештај на Македонски Телеком се наведени 3 згради со оглед дека се работи за самостоен извештај за Македонски Телеком, додека во консолидираните извештаи се наведени четири згради бидејќи четвртата е на Т-Мобиле Македонија.

На седницата на Собранието кога беше предмет на одобрување продажбата на зградата јасно и прецизно е објаснет целиот бизнис случај и истото е наведено во Записникот од таа седница на Собранието кој е достапен за акционерите. Предложената Одлука за продажбата на зградите била концизно објаснета, со податоци, со бројки, кој ја правел проценката и други поврзани податоци и тоа е наведено во Записникот. Продажбата на зградите беше предмет на финално одобрување од страна на Собранието на Македонски Телеком на предлог на Одборот на директори.

Со оглед дека една од работите кои е кажана е дека станува збор за загуба, со сите дисквалификации кои се кажани претходно, како е можно да има загуба ако е остварена капитална добивка од единаесет милини евра. Со тоа се демантира констатацијата дека има загуба. Нема потреба да се враќа назад со прашања и дискусии кои веќе се поминати

на највисокиот орган на оваа Компанија и Одлуката за продажбата која беше донесена со мнозинство од акционерите со оглед дека истата беше во делокруг на одлучување на Собранието. Записникот од Седницата на Собранието е објавен и на официјалната веб страна на Компанијата.

IV. По точката 8 од Дневниот ред „Предлог Одлука за исплата на дивиденда на Друштвото за 2013 година „:

1. Прашање: Колку изнесува нето дивидендата по акција за физичите лица со оглед дека во предлог Одлуката е наведен бруто износот од 31,00 (триесетиеден) денар по акција.

Одговор:

За да се даде точниот износ до последна децимала потребен е финалниот статус на акционерската книга, односно структурата на акционерите во тој момент согласно датумот утврден во Одлуката, и тогаш веднаш се пресметува согласно позитивните законски прописи кому треба да се плати и колкав данок треба да се плати за да се одбие точниот нето износ за секој од акционерите.